

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandista ja Business Finland -nimisestä osakeyhtiöstä

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandista ja Business Finland -nimisestä osakeyhtiöstä (HE 158/2017 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Talousvaliokunta (TaVM 21/2017 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandista ja Business Finland -nimisestä osakeyhtiöstä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Rahoituskeskus, yhtiö ja niiden muodostama Business Finland kokonaisuus

Elinkeino- ja innovaatiopolitiikkaa toteuttava Innovaatiorahoituskeskus Business Finland (*rahoituskeskus*) kuuluu työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalaan. Työ- ja elinkeinoministeriö ohjaa ja valvoo rahoituskeskuksen toimintaa.

Rahoituskeskus hallinnoi valtion kokonaan omistamaa Business Finland -nimistä osakeyhtiötä (*yhtiö*). Yhtiön omistusta koskevasta päätöksenteosta ja omistajaohjauksesta säädetään valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annetussa laissa (1368/2007).

Rahoituskeskus ja yhtiö muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden ja niitä johdetaan yhteisellä strategialla.

Rahoituskeskus hallinnoi lisäksi Tekes Pääomasijoitus Oy:tä.

Eduskunnan vastaus EV 157/2017 vp

2 §

Toiminnan tavoite

Rahoituskeskuksen ja yhtiön muodostaman kokonaisuuden toiminnan yleisenä tavoitteena on auttaa elinkeinoja uudistumaan ja kehittymään teknologian ja innovaatioiden keinoin, edistää kansainvälistä verkottumista sekä parantamaan työelämän laatua. Lisäksi toiminnan tavoitteena on kasvattaa arvonlisää, vahvistaa elinkeinoelämän kasvua ja kansainvälistä kilpailukykyä, lisätä vientiä ja Suomeen suuntautuvia ulkomaisia investointeja ja pääomasijoituksia sekä Suomeen suuntautuvaa matkailua sekä pitkällä aikavälillä parantaa tuottavuutta sekä luoda työllisyyttä ja hyvinvointia.

3 §

Rahoituskeskuksen tehtävät

Rahoituskeskuksen tehtävänä on edistää:

- 1) innovaatioiden, uuden teknologian sekä liiketoiminnan kehittämistä;
- 2) tuloksellisia innovaatio- ja kokeiluympäristöjä sekä innovaatiokyvykkyyttä;
- 3) tutkimus-, kehitys-, ja innovaatiotoimintaa sekä sen tulosten laaja-alaista hyödyntämistä elinkeinotoiminnassa, työelämässä ja muualla yhteiskunnassa;
- 4) suomalaisten yritysten ja tutkimuksen kansainvälistymistä ja viennin kasvua sekä yritysten kansainväliseen liiketoimintaan liittyvää osaamista;
- 5) ulkomaisten investointien ja pääomasijoitusten kohdistamista Suomeen;
- 6) ulkomailta Suomeen suuntautuvan matkailun kasvua ja kehittämistä;
- 7) aikaisen vaiheen pääomasijoitusmarkkinan kehittymistä.

Rahoituskeskus hoitaa myös elinkeino-, energia- ja ympäristöpoliittisiin tukiin liittyviä valtionapuviranomaisen tehtäviä.

Rahoituskeskus suorittaa lisäksi ne elinkeino- ja innovaatiopolitiikan suunnitteluun, selvityksiin, kokeiluun ja seurantaan liittyvät tehtävät, jotka työ- ja elinkeinoministeriö sille tulosohtauksessaan antaa tai jotka sille erikseen valtioneuvoston asetuksella säädetään.

Rahoituskeskuksen tässä pykälässä mainituista tehtävistä annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

4 §

Kilpailuttaminen pienten ja keskisuurten yritysten puolesta

Rahoituskeskus voi kilpailuttaa julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (1397/2016) noudattaen tavarantoimittajat niiden pienten ja keskisuurten yritysten puolesta, jotka saavat rahoituskeskukselta valtionavustuslain (688/2001) mukaista rahoitusta tutkimus-, kehittämis- tai innovaatiotoimintaan.

Rahoituskeskukselta tutkimus-, kehittämis- tai innovaatiotoimintaan rahoitusta yli puolet hankinnan arvosta saanut pieni ja keskisuuri yritys voi valita hankinnan toteuttajaksi toimittajan, jonka rahoituskeskus on yrityksen puolesta kilpailuttanut.

Eduskunnan vastaus EV 157/2017 vp

Pienellä ja keskisuurella yrityksellä tarkoitetaan mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetun komission suosituksessa 2003/361/EY tarkoitettuja pieniä ja keskisuuria yrityksiä.

5 §

Rahoituskeskuksen johtaminen

Pääjohtaja johtaa, valvoo ja kehittää rahoituskeskusta sekä rahoituskeskuksen ja yhtiön muodostamaa kokonaisuutta. Pääjohtajan nimittää valtioneuvosto. Pääjohtaja vastaa toiminnan tulokellisuudesta ja tavoitteiden saavuttamisesta työ- ja elinkeinoministeriölle.

Pääjohtaja vahvistaa rahoituskeskuksen työjärjestyksen. Työjärjestyksellä voidaan siirtää pääjohtajan ratkaisuvaltaa rahoituskeskukseen palvelussuhteessa olevalle henkilölle.

Pääjohtaja päättää valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annetussa laissa tarkoitettujen rahoituskeskuksen hallinnoimien 1 §:ssä mainittujen osakeyhtiöiden omistajaohjauksesta.

6 §

Rahoituskeskuksen johtokunta

Rahoituskeskuksella on johtokunta, jonka valtioneuvosto nimittää kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Valtioneuvosto nimittää johtokunnalle puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Johtokuntaan kuuluu vähintään viisi ja enintään kymmenen rahoituskeskuksen toimialaa tuntevaa henkilöä, joista yksi edustaa työ- ja elinkeinoministeriötä.

Johtokunnan jäseneksi ei voida nimittää rahoituskeskukseen tai yhtiöön palvelussuhteessa olevaa henkilöä.

Pääjohtaja toimii johtokunnan esittelijänä. Pääjohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus johtokunnan kokouksissa.

Rahoituskeskuksen henkilöstö valitsee johtokuntaan keskuudestaan edustajan, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus johtokunnan kokouksissa lukuun ottamatta nimitysasioita.

7 §

Johtokunnan tehtävät

Johtokunta ohjaa, seuraa ja valvoo Business Finland -kokonaisuuden toimintaa ja päättää yleisistä toimintalinjoista ottaen huomioon työ- ja elinkeinoministeriön asettamat tavoitteet sekä omistajaohjauksen periaatteet ja linjaukset.

Johtokunta päättää rahoituksen myöntämisestä yritysten ja yhteisöjen rahoituskeskuksen tehtäväalueeseen kuuluviin hankkeisiin valtion talousarviossa osoitettujen myöntämisvaltuuksien puitteissa. Tarkempia säännöksiä rahoituksen myöntämisen perusteista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Johtokunnan kokoonpanosta, johtokunnan muista tehtävistä, ratkaisuvallan siirrosta pääjohtajalle ja päätöksenteosta voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

Eduskunnan vastaus EV 157/2017 vp

8 §

Business Finland -neuvottelukunnat

Rahoituskeskus voi asettaa Business Finland -neuvottelukuntia seuraamaan rahoituskeskuksen, yhtiön ja niiden muodostaman kokonaisuuden toimintaa.

9 §

Ulkomailla työskentelevän henkilöstön palvelussuhteen ehdot

Ulkomailla työskentelevän rahoituskeskuksen henkilöstön palkkauksesta, ulkomaanedustuksen korvauksista, työajasta, vuosilomasta ja virkavapaudesta on voimassa, mitä ulkomaanedustuksen korvauksista annetussa laissa (596/2006) säädetään taikka mitä valtion virkaehtosopimuslain (664/1970) nojalla sovitaan.

10 §

Tarkemmat säännökset rahoituskeskuksen hallinnosta

Organisaatiosta, johtamisesta, virkamiehen virkavapauden myöntämisestä ja sijaisuudesta sekä valtion edustamisesta tuomioistuimissa ja virastoissa säädetään valtioneuvoston asetuksella.

11 §

Yhtiön tehtävät

Yhtiön tehtävänä on edistää:

- 1) yritysten kykyä kehittää ja kaupallisesti hyödyntää innovaatioita ja uutta teknologiaa sekä uusien innovatiivisten yritysten ja liiketoimintojen syntymistä;
- 2) elinkeinoelämän uudistumista tukevaa tutkimus- ja kehitystoimintaa;
- 3) yritysten keskinäistä sekä niiden ja julkisyhteisöjen ja tutkimusorganisaatioiden välistä yhteistyötä;
- 4) suomalaisten yritysten ja tutkimuksen kansainvälistymistä ja viennin kasvua ja yritysten kansainväliseen liiketoimintaan liittyvää osaamista;
- 5) ulkomaisten investointien ja pääomasijoitusten kohdistamista Suomeen;
- 6) ulkomailta Suomeen suuntautuvan matkailun kasvua ja kehittämistä.

Yhtiön tehtävistä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

12 §

Yhtiön taloudellinen toiminta

Yhtiön toiminnan tarkoituksena ei ole voiton tuottaminen. Yhtiön mahdollinen voitto käytetään kokonaisuudessaan yhtiön tehtävien mukaiseen toimintaan.

Eduskunnan vastaus EV 157/2017 vp

13 §

Rahoituskeskuksen ja yhtiön välinen palvelusopimus

Rahoituskeskus ja yhtiö tekevät vuosittain palvelusopimuksen, jossa määritellään yhtiön lakisääteisiin tehtäviin perustuvat toimenpiteet ja niistä sille vuosittain maksettava korvaus. Palvelusopimukseen liitetään suunnitelma rahoituskeskuksen ja yhtiön tulevan nelivuotiskauden toiminnasta.

14 §

Rahoituspäätökset

Rahoituskeskus toimii valtionapuviranomaisena ja tekee valtionavustuslaissa tarkoitettuja valtiontuen myöntö-, muutos- ja maksatuspäätöksiä, sekä valtion lainanannosta sekä valtiontakauksesta ja valtiontakuusta annetussa laissa (449/1988) tarkoitettuja lainapäätöksiä. Päätöksistä annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Rahoituskeskuksen lisäksi myös yhtiö voi tehdä valtionavustuslaissa tarkoitettuja, de minimis -ehtoisia valtiontuen myöntö-, muutos- ja maksatuspäätöksiä joiden arvo ei ylitä 100 000 euroa. Menettelystä sekä päätöksentekoon osallistuvien yhtiön toimihenkilöiden ja esittelijän määräämisestä annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Rahoituskeskus ohjaa ja valvoo yhtiön rahoitustoimintaa. Yhtiö valvoo myöntämänsä valtionavustuksen käyttöä.

Rahoituskeskus päättää rahoituskeskuksen ja yhtiön myöntämän valtiontuen takaisinperinnästä, maksatuksen keskeytyksestä, maksatuksen lopettamisesta sekä tuen saajiin kohdistuvista tarkastuksista.

Yhtiön palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä laissa säädettyjä julkisia hallintotehtäviä.

15 §

Muutoksenhaku rahoituskeskuksen päätökseen ja yhtiön valtiontukiasiassa tekemään päätökseen

Rahoituskeskuksen päätökseen ja yhtiön valtiontukiasiassa tekemään päätökseen saa siihen tyytymätön asianosainen hakea oikaisua rahoituskeskukselta. Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

16 §

Yhtiön valvonta ja tietojen luovuttaminen

Rahoituskeskus valvoo yhtiön toimintaa ja voi tarkastaa yhtiön valtiontukitoimintaa tarpeellisesti laajuudessa.

Eduskunnan vastaus EV 157/2017 vp

Yhtiön on annettava salassapitosäännösten estämättä ministeriölle ja rahoituskeskukselle näiden pyynnöstä tiedot, jotka ovat välttämättömiä yhtiön ohjaamiseksi ja valvomiseksi. Yhtiöllä on oikeus saada ministeriöltä ja rahoituskeskukselta tämän lain mukaisten tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot salassapitosäännösten estämättä.

Tietojen luovuttamisesta yrityspalvelujen toteuttamista varten säädetään yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetussa laissa (293/2017).

17 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan:

- 1) Innovaatiorahoituskeskus Tekesistä annettu laki (717/2008);
- 2) Finpro Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annettu laki (1446/2015).

Edellä 2 momentin 1 kohdassa mainitussa laissa tarkoitettu Innovaatiorahoituskeskus Tekes muuttuu tässä laissa tarkoitetuksi Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandiksi ja 2 kohdassa mainitussa laissa tarkoitettu Finpro Oy Business Finland Oy:ksi.

18 §

Siirtymäsäännökset

Osa Innovaatiorahoituskeskus Tekesin henkilöstöstä siirtyy yhtiön palvelukseen lain tultua voimaan. Siirtoon sovelletaan valtion virkamieslain (750/1994) 5 e ja 5 f §:n sekä työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 10 §:n säännöksiä liikkeen luovutuksesta. Siirtyvä henkilöstö määritellään liiketoimintasiirtoa koskeissa asiakirjoissa. Rahoituskeskus päättää siirtyvästä henkilöstöstä ja siirron ajankohdasta.

Kun virassa tai virkasuhteessa oleva 1 momentissa tarkoitettu henkilöstö siirtyy yhtiöön, virat lakkaavat ja virkasuhteet päättyvät ilman irtisanomista myöhemmin määriteltävänä ajankohtana lain tultua voimaan. Koko siirtyvä henkilöstö otetaan työsuhteeseen yhtiöön sanotusta ajankohdasta lukien. Virkojen lakkaaminen ja virkasuhteiden päättyminen ei edellytä suostumusta. Yhtiöön siirtyvät työsuhteiset tehtävät ja niissä oleva henkilöstö siirtyvät yhtiöön työsuhteeseen sanotusta ajankohdasta lukien. Määräaikainen virka- ja työsuhteinen henkilöstö siirtyvät määräaikansa osoittamaksi ajaksi yhtiön palvelukseen määräaikaiseen työsuhteeseen. Palvelussuhteen lajin muuttuminen ei vaikuta palvelussuhteen jatkuvuuteen. Jos 1 momentissa mainitun ajankohdan jälkeen siirretään tehtävä yhtiöön, siirtoon sovelletaan valtion virkamieslain ja työsopimuslain liikkeenluovutusta koskevia säännöksiä vuoden 2020 loppuun asti.

Luovutushetkellä voimassa olevista virkasuhteista johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät yhtiölle siten kuin valtion virkamieslain 5 f §:ssä säädetään. Tämä ei kuitenkaan koske niitä oikeuksia ja velvollisuuksia, jotka johtuvat nimenomaan virkasuhteesta eivätkä ole ominaisia työsuhteelle.

Ennen luovutusta erääntyneestä palkka- tai muusta virkasuhteesta johtuvasta saatavasta vastaavat rahoituskeskus ja yhtiö yhteisvastuullisesti. Rahoituskeskus on kuitenkin luovutuksensaajalle vastuussa ennen luovutusta erääntyneestä saatavasta, jollei muuta ole sovittu.

Eduskunnan vastaus EV 157/2017 vp

Yhtiö on velvollinen noudattamaan luovutushetkellä voimassa olleen virka- ja työehtosopimuksen määräyksiä kuten työehtosopimuslain (436/1946) 5 §:ssä säädetään.

Henkilöstö siirtyy luovutushetkellä olevalla euromääräisellä palkalla yhtiöön.

Helsingissä 8.12.2017

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri